

FILIPŮV SLOVNÍK POUČNÝ

Vydání 4 – říjen 2017

Autor se nám v poslední době dosti rozmluvil, je stále obtížnější zachycovat jednotlivou slovní zásobu. Začíná běžně tvořit delší gramaticky správné věty typu „Ja taki nemam papiti“ (kšiltovku). Z tohoto důvodu se další vydání slovníku jeví spíše jako občasníky, pokud vůbec. Na druhé straně tvoří autor věty či sousloví, kterým nikdo nerozumí a nikdo neví, odkud je mluvčí pochytíl (viz nabi...).

© Lexicographica Pragensia
ISBN 2015-07-06

Heslová část

A

ába – žába (srov. též **va-va**)

abu – novější výraz pro autobus (srov. **auti**)

áek – hrášek (v polívce ap.)

aji-koji-kojijek – „za lískový oříšek“ (autor doplňuje verš známé dětské říkanky *Paci, paci, pacičky*: A Matýsek kožíšek, za lískový oříšek.)

ajika, též **jajika** – lahvička (s dudlíkem, na čaj)

ajít' – zajíc, též králík (jeden z Krtkových přátel)

akuát – akorát (pokrm či nápoj není ani moc horký, ani moc studený; je prostě akorát)

aoj – ahoj (při setkání, loučení; prakticky kdykoli během dne, když autor někoho z blízkých potká – **Aoj mámo.** ap.)

apa – lampa, lustr, světlo ap.

apika – lampička

ataka – „zatačka“; *nejč. Ejiky ataka!* = „Maminka právě řeže jednu z prudkých zataček na trase Kuks-Úpice.“

atiti – hasiči (také dělají **úú-úú**, srov. **tajika** nebo **pojítajť'**); často **Atiti edou.** = Hasiči jedou.

atue, též **utue** či **etue** – vrtule

Auo, auo, tetalo? = „Haló, haló, co se stalo?“ (autor přijímá hovor v dětském telefonu)

auojik-auto – „závodník-auto“ = závod'ák

auti, někdy **audit** – autobus (srov. též **abu**)

auto – veškerá pohybující se vozidla (včetně tanků) vyjma autobusů a traktorů; **To je taki neni auto.** = *těžko přeložitelná věta, nejspíš něco ve smyslu „před chvílí tady stálo auto a už tu není“*;

autem – autor už dobře zvládá i pády češtiny

B

baán – banán

Babeka – „Babetka“; postava rozmazlené princezny z pohádky *A co takhle svatba, princi?*, kde zazní legendární věta „Babetka se píchla!“ (při šití); autor podobně nesnáší na rukou jakýkoli pokrm, nemá rád, když na něj padají kapky deště apod., dává to najevo hlasem i výrazem

baga – bagr; též **Neni tatoa** (= „to není traktor“)

baon – balón (i horkovzdušný), míč

baúek – brambůrek (např. v bramborovém guláši, párečkové polívce ap.; **Kotika.** = „Ten brambůrek má tvar kostičky.“; **Baúek, papau/papany.** = „V tom jídle už žádný brambůrek není.“

bebi – někde je problém (autíčko má upadlé kolo, ve zprávách ukazují autonehodu ap.)

bebiny: *ve spojení Deam bebiny.* – „Dělám blbiny.“ (autor se bez okolků přiznává k tomu, že to, co právě dělá, jsou jen a jen blbiny)

bi-bam – „bim-bam“ (nejen zvony a podobné zvuky, ale např. i cinknutí časovače elektrické trouby dorazivšího na nulu: **Totoe? Bi-bam.**)

bíje – brýle (ve vzteku si je autor sundává a někdy s nimi i mrskne); jinak pokud mu nějak nesedí na obličej, řítí se k nejbližšímu dospělákovi s pokřikem „Bíje!“

biko – bříško (místo, kde končí všechny dobroty)

bojí – „bolí“ (něco mě bolí, někde jsem se praštil ap., př. **Bojí, uka!** = „Při vstávání ze země jsem se praštil o hranu stolu do ramena. Potřebuji pofoukat.“)

bonki – bonbonky

boti, **zdrob. botiki** – veškerá obuv od zimních bot po papučky

bouka – bouřka (někdy mylné označení pro dunící dopravní letadlo); **Todle neni etadlo, to je atí bouka.** = autor rád laškuje a zaměňuje schválně zvuk letadla za bouřku a obráceně

Bouot. – „Dobrou noc“

buaka – „bouračka“ (havárie); **Ejiky buaka.** – Velká havárie (srazila se autíčka, autor upadl na odrážedle ap.)

bubikuk – bublifuk

bujík – Bobík (dětský smetanový krém)

buka – sponka (na scvaknutí stejného páru ponožek před vhozením do špinavého prádla)

buki – bublinky (mydlinky vzniknuvší na těle autora při koupání)

buta – **I.** buchta (maková či tvarohová); **II.** bota (jeden kus z páru jakékoli obuvi; srov. **boti**)

D

dakuu – „děkuju“ (zatím ne vždy použito adekvátně dané situaci)

Dame... – př. **Dame pinku.** (**nověji Dame titou pinku.**) = „Viděl bych to na výměnu plínky.“ S tím se neodmyslitelně pojí jedna příjemná činnost, o níž si autor pro jistotu řekne: **Taki tají.** = „K tomu bych si prosil lahvičku čaje.“; **Páko pód', dame poiku.** = „Brácho, měl by ses ke mně přidat, bude polívka.“

De je to...? (**maminka, babi, Ukinka, ...**) – autor se pídí po osobě, která právě není v jeho okolí, a sám si odpovídá: **Ťua deat kaku/tuy-tuy.** („Šla dělat kaku/čury-čury.“)

deuo – dřevo (na podpal, větve ořezané vrby ap.)

día – díra

díej! – „dívej!“; autor něco ukazuje, př.: **Díej, deau kaku/bobek!** – „No to musíš vidět, právě jsem byl na velké straně.“ *ukazuje na nočník*

dijou, nověji **dijout** – „dinouš“ (dinosaurus); autor máje ho v ruce vydává zvuk „Uááá“ (viz tamtéž); taky s ním kouše mámu a tátu, kteří předstírají hrůzu => děsná řehtačka a bžunda

doú – „Chci dolů z klína“ ap.; pokud tento příkaz zazní, když se autor nachází dole, na zemi, znamená to nahoru („Chci na klín“ ap.)

duak – drak

duji – „druhý“; další předmět stejného druhu (př. **Duji auto.** = Toto je další auto. ap.); srov. též **taki**

Dy to pan neu... – „Když to pán zřel...“; část několika veršů z písně *Kozel* od *Jarka Nohavici*, které si autor z nějakého důvodu oblíbil a sám pro sebe broukal; celá pasáž vypadá takto:

Dy to pan neu,	<i>Když to pán zřel,</i>
uauau jéjé,	<i>zařval „jéjé“</i>
uauau koa	<i>svázal kozla</i>
a kojeje.	<i>na koleje.</i>

E

Ejdé!, někdy **Nejdé!** – „Nedaří se mi!“ (třeba oddělit od sebe dvě kostky lega, vložit do pře-depsaného místa skládačky daný prvek ap.)

ejiky – veliký; př. **Ejiky taák.** = Pod okny v Praze se právě rozjíždí těžké nákladní auto.; *na slovní spojení s „ejiky“ často změněn hlas, a to z běžné fistulky na „drsný, hluboký“ hlas (pro důraz)*

eny, ena, ene – **I.** červený, -á, -é; **Ene, auto.** = monopost F1 stáje Ferrari v TV; **II.** řidč. někdy takto mylně označena i barva zelená

E.O.E. – „S.O.S.“; pochyceno od bráchy, který dané zvolání používá v případech nouze, např.: **S.O.S.! Filípek má kaku! Smrdí jako tchoř!**

etě, **nověji jetě** – „ještě“ (když je záhodno něco zopakovat [nějakou činnost, blbinu ap.], znovu získat něco dobrého do břicha ap.)

euua – želva

euma – helma (pro jízdu na odrážedle)

G

gaga – kachna, husa a podobné ptactvo (např. i tučňák; srov. ale **tuák**)

H

hajet: *ve spojení Eti tao, hajet bonki.* = „letí letadlo, házet bonbonky“ (zakončení dětského dne v Kuksu vyhazováním bonbónů z letadla; autor tuto schopnost vidí v každém letadle)

hat – had

hatí – hačí („Mám se posadit“; též označení nábytku určeného k sezení)

houka – houska

Houka – „holka“ = Lucinka z Kuksu

hú-hú – lokomotiva/vláček

húúú-úúú *s patřičnou melodií* – houkající vozidlo (policie, sanitka ap.; srov **tajika**)

I

ide, **nověji idle** – židle (hlavně ta autorova)

íjet', též **íjíjat'** – vysavač

íji-íji – „řízy-řízy“, něco, co řeže (pilka, příborový nůž ap.); srov. ale **nút'**

íjik, nověji **Uíjik** – Vilík (bratránek)

ikka – lžička, též vidlička

iko, nověji **ajikko** – vajíčko (natvrdo)

ikko – víčko (např. od jogurtu)

J

Jana – Janička z Kuksu

jaiko, nověji **jabiko** – jablíčko (obzvláště rádo rozkrájené napichováno na vidličku)

jajet' – dřevěná kostička ve tvaru válce

jauka – jahůdka (zahradní, lesní – je to jedno, autor je má rád všechny)

Jedemé! – autor něco táhne (třeba bráchův baťoh za šňůrku, mašinku ap.) nebo se řítí na odrážedle; nebo se odráží nožičkama sedě na zadku na zemi; anebo nejede nikam nic

jejek, též **ejek** – ježek (Krtkův kamarád)

jiba, též **jipa**, dříve **iba** – ryba

jíja – „ihaha“ = kůň, koník (i houpací)

jima – zima *tělesný stav*

jiny – „jiný“; další předmět stejného druhu (př. **Jiny auto.** = Toto je další auto. ap.); srov. též **taki**

jíněň – žízeň; **To byua aje jíněň.** = „To jsem se ale pořádně napil!“ (komentář po vypití čtvrt hrníčku, ale i po jediném hltíku)

jítla – „zítra“; **Jítla jedeme papa.** = Autor by nejspíš rád někam vyrazil.

jjjommm! *s intonací, jako když kolem vás proletí závodní auto – formule („vžummm“); srov. pomue*

Jójin bájin... – „Józin z bážin...“ (oblíbený refrén od *I. Mládka*)

K

kaál – kanál (odtok ve sprchovém koutě, kryt kanalizace na ulici ap.); komentuje se takto každý nalezený při pohybu venku

kadiko – kladívko

kaek – kartáček (jak na učesání vlásků, tak na vyčištění zoubků); nověji **jakákek**

kajika – kravička; srov. též **mmm**

kakata – „kaťata“ (kalhoty, tepláky, džíny ap.; srov. též **kaoti**)

kakiko – kafičko (**Pají!**)

kakiky – „kašlíky“; **Deau kakiky.** = „Fuj, to mě to ale rozkašlalo.“

kaku – „Právě jsem něco vyrobil do plínky“; též oznámení po pouhém upuštění větříku; pokud šlo o pouhý větřík a autor byl dotázán: **Máš kaku?**, odpověď zní po pravdě: **Neni kaku.**

kao, nověji **kakajo** – kakao (hlavně bráchovo, autor má **tají**)

kaoti – kalhoty, tepláky, džíny a jiné oblečení od pasu dolů

kata – chata; **Jedeme a katu.** – „Výlet byl sice fajn, ale už konečně míříme na chatu.“

Kátám, kátám... – „Chvátám, chvátám...“; známý popěvek brouka Kvapníka z večerníčku *Včelí medvídci*; probíhá nějak takto:

**Kátám, kátám,
jemam kiji kit,**

*Chvátám, chvátám,
nemám chvíli klid,*

kátám, kátám, *já tam, já tam,*
uh tam mutim byt. *dávno už měl být.*

kek, nověji **tajek** – Krtek (hlavní plyšový kamarád do postýlky, bez něhož není možno usnout)

kekajet' – „krkavec“ (interní označení toho, kdo si právě krkl; též označení samotného aktu); autor danou situaci často řeší: **Padon.** („Pardón.“)

kekaka – sekačka (na trávu, motorová)

ki-ki-kí, též **ki-ki-í** – kohout (srov. též **ku-ku-dak**)

kika – **I.** klika (od nejrůznějších druhů dveří); **II.** hodiny, hodinky („tik-tak“); **III.** knížka

koaek – kočárek (autorovo přemíst'ovadlo)

kody – schody (autor už je umí zvládnout sám, s přidržováním; vyšlapuje zásadně pravou; někdy si žádá zajištění: „Uku!“); **Ejiky kody.** = „veliký schody“ (nepravidelné přírodní kamenné schodiště na chatě, velké schody ap.; volání o pomoc ze schodů: **Ejde kody!** – „nejde schody“); **Dame jetě kody!** – autor si chce ještě skočit ze schůdků do bazénu (sám si to odpočítá: **Dejet – otum – tat!**); srov. též **kok**

koec – konec (skončil filmeček ap.); daný fakt rovněž komentován pomocí **Kotí.** = „končí“

kojijek – kolíček (na prádlo)

kojík, též **kujík** – knoflík (na oděvech)

kojiko – kolínko (část nohy)

kojim – komín (např. postavený z kostiček)

kok – „skok“; autorovi se líbilo skákat ze schůdků do bazénu, vždy však se zajištěním dospělého; **Ejiky kok.** – „Teď to fakt rozbalím!“ (srov. **kody**)

kokoa – kofola

kokie – košile

kokoata – čokoláda

Kokodýu Jeonýu... – „Krokodýl Jeroným...“ (autor si rád notuje refrén písně *V. Neckáře*)

kolo, též **koo** – cokoli kulatého (kolo, céděčko, logo nějaké firmy, ...)

konik – „koník“; **I.** oblíbená postava lučního koníka z večerníčku *Včelí medvídci*; **II.** autor se větou **Těm konik.** nenuceně přiznává k tomu, že právě blbne a je si toho vědom (srov. **bebiny**)

kotika, někdy **kukika** – **I.** kostička (dřevěná, z le-ga ap.); **II.** kočička (srov. též **mjáu**); **III.** řidč. sušenka, piškotek

kougek – kroužek (něco ve tvaru kroužku, s čím si lze hrát, házet ap.)

ku-ku-dak, též **ko-dak** *s důrazem na poslední slabice* – slepice; kohout; srov. ale **ki-ki-kí**

kuátěk – gulášek (autor má rád jak ten masový, tak buřtguláš)

kuatý – „kulatý“, jiný výraz pro **kolo** (viz tamtéž) nebo něco kulatého, např. odpad ve sprše je **Kuatý kaál.**

kuk – kluk

kuk! – kuk! *citoslovce* (autor odněkud vykoukne ap.)

kukakka – kukačka

kukujika, též **kutika**, **kujika** ap. – kukuřička (nakládaná, jako příloha k obědu, moc dobrá)

kyti – kytka

L

lot – loď (nejrůznějších velikostí)

M

ma, nověji **dma** nebo **toma** – tma

maeet – mravenec, *mn. č. maety*; nověji **majeněť** (*Udea pupeněť.*)

Majjek, nověji **Majíjek**, **Matíjek** – Matýsek (brácha)

mak – mrak

makika – mrkvička (autor ji má raději v celku, strouhanou odmítá)

majiky – „malý, malinký“ (hl. ve spojení **Majiky tajek.** = Ten nejmenší z autorových plyšových krtků)

Makijauo – „Matýskovo“ *přivl. zájm.*; **To je Pijkouo!** = když je potřeba prosadit své nároky

Makiku, táuej/táuat! – když se bráchovi ráno nechce vstávat do školky, je třeba ho trochu povzbudit

mako, nově též **matiko** – masíčko (jídlo)

Maku – „Matýsku“ 5. *pád*; např. **Né, Maku!** *s negativním výrazem v hlase i ve tváři* = „Matýsku, nesahej mi na tuhle hračku!“ nebo „Matýsku, nenarušuj mi moji aktivitu!“ ap.

mamika – maminka; **mamiko** 5. *p.*; nověji **maminka**

matika – mašinka (lokomotiva); pokud se převrátí ta, kterou autor rád tahá na špagátu, ozve se: **Matika, bum!**

meák – čmelák (možná vos, event. sršeň – určovatelem druhu byl brácha); též plyšový společník Brunda z večerníčku *Včelí medvídci*; srov. též **oak**

meka – „smrká“

meou – meloun

míjek – medvídek (plyšový i živý)

mika – myška (dělá **pík-pík** – „písk-písk“)

miko – mléko/mlíko (surovina na výrobu bráchova kaka)

Mimi-houka – Maruška (několikaměsíční příbuzná holek z Kuksu)

mjáu – kočka

mmmm *bučivě, se stoupavě-klesavou melodií* – kráva

moka, též **muka** nebo **mukoka** – motorka; odrážedlo

mokotyva – lokomotiva

mot': *často ve spojení Mot' jejde.* = „Mám dojem, že se mi ta věc právě zrovna moc nedaří.“

moua – šmoula (známý modrý skřítek s bílou čepičkou nenáviděný Gargamelem)

mouka, též **muka** – moucha, *region.* mucha

muky – „mokrý“ (někde je vlhkost: na podlaze jsou kapky, na chodníku je kaluž, ruce jsou vlhké po umytí ap.)

mutýj – motýl

mutnej: *nejč. ve spojení Těm mutnej.* – „Jsem smutnej.“ (autor má nějaký splín nebo blbou náladu, byl potrestán za zlobivé chování ap.); nezřídka doplněno konstatováním **Ja puát'u.** nebo **Ja puakam.**

mut'u – „můžu“; *často ve spojení Mut'u tákí.* – alternativa k **Ja tákí** („totéž co brácha“)

mydo, též **myto** – mýdlo; sprchový gel

N

nabi... – *dosud nerozluštěná záhada ohledně významu, rozhovor probíhá asi v tomto duchu (několikrát denně):*

Autor: Táto!

Táta: Ano, Filípku?

A.: Nabi – nabi – nabi – ... – nabi jo, táto?

T.: To víš, že jo, Filípku. Až ho potkám, tak mu nabiju.¹

nakikek či **nekikek** – měsíček; **Titi a tettü.** – „Svítlí na cestu.“ (autor jde do koupelny na chatě a na cestu mu svítí měsíc)

nakka – značka (*nejč.* dopravní, ale i menší reklamní tabule, logo TV NOVA ap.); **Kuaty nakka.** = (dopravní) značka kruhového tvaru

Náme Bokka ki-ku-lu! = „Znáte Bořka šikulu“ (popěvek z dětského seriálu *Bořek stavitel*)

Né, to né! *s patřičným výrazem ve tváři a barvou hlasu* – negativní postoj k čemukoli (zahájení

¹ Zhruba od začátku srpna tento pozoruhodný rozhovor zcela vymizel.

období vzdoru?); př. **Půjdeme spinkat, ano? – Né, to né! Ne pikat.**

nek – šnek

nema – někdo něco nemá, někomu něco chybí (př. **Tata, boti, nema.** = Tاتا nenosí pantofle.)

neni – reakce na nedostatek/ukončení čehokoli („Brácha má prázdný talíř“, „Právě jsem dopil čaj“, „Mámo, už nemáš kafe“ ap.)

neuak, též **jeuak** – sněhulák

noa – noha (autor ji s oblibou nabízí zejména večer před koupáním k očichání – na odporlivé grimasy čichatelů reaguje velkým smíchem); **Dua noa.** = druhá noha

noaek – nosánek (při koupání si ho nesmím zapomenout umýt; když mám rýmu, lítají mi z něj nudle – srov. **nute II.**)

nút' – nůž

nute, nověji **udle – I.** nudle (do polívky); **II.** nudle (z nosu); **Nuté!** = „Právě jsem si kýchl a něco mi vylítlo z nosu! Utřít!“

O

oaek – ocásek (např. u čertíka, srov též **tejik**); **Meák neni oaek.** = „(Plyšový) Brunda z *Včelích medvídků* ocásek nemá, zatímco plyšový čertík Rudla ano.“

obity – rozbitý, př. **Obity auto, neni koeka.** = „Tohle auto z lega má pouze karosérii, podvozek zcela chybí.“

ogut – jogurt (vč. nejrůznějších dětských pokrmů); př. **Dame ogut.** – „Dal bych si ke svačině nějaký ten dětský výrobek.“

ojik – vozík; **Apojit ojik.** = „Je nutné zapojit vozík.“ (př. vlek za traktor, návěš za tahač, máma za své auto, stejně tak děda nebo strejda ap.)

okno – co by to asi mohlo být? :-)

oko – oko; **Taki oko.** = Druhé oko.

okuka – okurka (nakládačka, salátovka nakrájená na kolečka) *oblíbený pokrm*

om – hrom (téma **bouka** je oblíbené)

oueka – ovečka (dělá **béé**)

ouik – rohlík

ouko – ouško; **Ouko uobí.** = „ouško zlobí“ (za jedním z oušek mi nechtějí držet brýle, potřebuju to spravit)

oupeky: *hl. ve spojení Titit oupeky.* – „čistit zoubčky“

oupy-oupy – „houpy-houpy“; autor se rád houpe, ale též rád houpe prázdnou houpačkou

otoo – „hotovo“ = Na, tady máš kartáček, zoubky už mám vyčištěné.

P

paáj – tramvaj (často takto označen i autobus – „je to velké, vozí to lidi a v Praze to má obojí červeno-bílý nátěr“); nověji **pambaj**

pabeu – kabel

paí – paní (jakákoli žena v televizi ap.; někdy i muž – nutno přičíst jednak k věku autora, jednak ke vzhledu daných osob)

pajek – párek

pají – něco, co pálí (kafe, trouba, jídlo vložené do pusinky, též ekvivalent pro oheň, požár ap.)

pák – pták (spíše větších rozměrů)

páka – „brácha“ (alternativní označení Matýska) **Páko! 5. p.** = „Brácho!“; př. **Páko, dame poiku!** = „Brácho, máme jít na polívku!“

pakaka – plácačka (na mouchy); **Budu abít muky.** = „Mouchy, třešte se!“

pakeka – baterka (kapesní)

pakka – pračka (srov. též **yputa**)

pakky – plavky

pako, nověji **pakako** – prasátko

pán – pán, muž (někdy i žena/paní – nutno přičíst jednak k věku autora, jednak ke vzhledu dané osoby)

pane – „spadne“; často ve spojení **Pouót', pane!** – „Pozór, spadne!“ = Dojel jsem s autem/autobusem/traktorem/... na konec stolu a hrozí jeho pád

pao, nověji **pauo** – cokoli, co spadlo na zem

papa – I. *pozdrav*; II. „pryč“; **Jedeme papa (autem)**. – Právě odjíždíme.

Papám. při krmení – „Tu lžičku s další porcí jídla mi k pusince ještě nedávej, momentálně zpracovávám tu předcházející.“

papany, též **papau** – „Mám dojedeno.“

pape – „kape“; **Pape!** = Padají kapky, prší! Rychle někam do sucha!

papíj – prakticky jakýkoli fujtajbl nalezený na zemi a určený k vyhození do koše (někdy je to i část bráchovy papírové skládačky – to však není problém autora)

pátě – „pláče“; **Mika pátě**. = Krtkova kamarádka myška právě řeší nějaký problém.; **Majijek pátě**. = Brácha zrovna řve jako tur; **Pijek pátě**. – autor má nějaký splín, též **A pakam** – „Já plakám“ (srov. též **mutnej**)

pati, patí – „paci, paci, pacičky“; autor si říká o recitaci známého dětského říkadla, např. při přebalování či převlékání (srov. též **aji-koji-kojijek**)

patí – „prší“

pauatika – palačinka

péd – prd; **To je péd**. = **Neni kaku**.

pejijek – perníček

pejík – prdík (= **Neni kaku**.); srov. též **péd**

pek, též **bek** – blesk (téma **bouka** je oblíbené)

petite, též **papite** – čepice, kšiltovka ap.

peek, též **pejek** – pejsek, pes

pepika – slepička

pí-pí – pták/ptáček (běžných rozměrů)

piako – pyžamko

pide: ve spojení „někdo“ **pide** – „přijde“; př. **Máma pide**. = Maminka odjela pracovně/nákupně někam mimo domov, chybí tady a určitě zase přijde.; **Majijek pide**. = „To mám jako odpoledne spinkat sám? A kde je brácha?“ ap.

pieni, též **piani** – špinavý, př. **Pieni ute**. = „Sáhl jsem rukama do jídla a ten pocit je fakt nechutný. Prosím utřít!“

pija = „zpívá“; **Tajek pija**. = „Ptáček cvrliká/štěbetá ap.“; **Pani pija**. = „Z rádia se line zpěv nějaké zpěvačky (nebo zpěváka s vysokým hlasem).“

pijajek – bryndáček

Pijek – „Filípek“ (autor sám, když se třeba dívá do zrcadla a jmenuje, koho všeho tam vidí); **Onnej Pijek**. – „hodnej Filípek“, autor podal spadlou věc bráchovi a pochvalu si za to udělil sám; **A těm Pijek!** – „Já jsem Filípek!“, reakce autora na otázky typu „Filípku, seš lumpárna?“ – **Ne upána, a těm Pijek!** *značný důraz na slabice „PI“*

Pijkouo – „Filípkovo“ *přivl. zájm.*; a když to patří bráchovi: **To je Makijauo**.

pijo, nověji **piuo** – pivo

pijouk – pind'ous (to, co odděluje chlapečky od holčiček)

pik – „hepčík“; př. **Pijek, pik**. = „Právě jsem si kýchl.“

pika – „spinká“; př. **Mama pika**. / **Majijek pika**. = „Táta mě právě odnáší z ložnice a máma s bráchou ještě spinkají.“

pikaka – píšťalka

pikekek – „píseček“ (pískoviště, následně kvůli tomu písek v botách apod.)

pikoty – piškoty (prostředek jak autora zabavit, aby nerušil např. na bráchově besídce)

pinka – plínka

píp: ve spojení **Auto, píp**. – Autu, které jsem právě slyšel, pískaly při brzdění brzdy.

pipiky – „slipiky“ *spodní prádlo*

pitika – písnička; **Jetě pitiku.** – Táto, pust' mi ještě nějakou písničku z mobilu, třeba z *Včelích medvídků* nebo od *Ivana Mládka* či *Jarka Nohavici*, popř. z nějaké pohádky

pitikaka *mn. č.*, též **pitiaka**, **pitika** – písmenka (nápís na tričku, titulky v televizi, ...)

poboak – šroubovák

pojítajt' – policejní vůz (dělá **úú-úú**)

poké: *ve spojení Táto, poké!* = „Táta s bráchou mizí v koupelně (na chatě) a na mě nepočkali!“

pokyka – postýlka

Pu-u-bem, a-u-bem, pu-ti-á-mu – „Pod dubem, za dubem, tam si na tě počíváme...“, úvodní slova známé písně z pohádky *Lotrando a Zubejda*

pujijek nebo **pojijek** – koblížek (s dírou uprostřed)

Podamu... též **Putamu** nebo **Podami** – „(Po)Dáš mi (prosím)...“; např. **Putamu šía.** = Dnes bych si dal k snídani sýr (plátkový).

poika – polívka

poki, **nověji pouoki** – ponožky

pód': *ve spojení Maku, pód'!* – „Matýsku, jdeme spinkat! Já už jdu.“ Na vysvětlenou dodáno **Ají.**

pomue – „formule“; dělá **jjjommm!** (srov. tamtéž)

poó – „pozór!“ (je třeba uhnout z daného místa)

popet' – kopec; **Ejiky popet'** = autor se drápe se svým odrážedlem do kopce až k vstupní brance na chatě, aby pak mohl svištět samospádem dolů

puáka – pohádka (někdy nám ji čte maminka, tu a tam vypráví táta; a někdy „čte“ či vypráví brácha); **Putit puáku.** – „Prosil bych pustit nějakou pohádku.“

pujík – pupík (ten „knoflík“ čouhající z břicha)

putiat' – notebook

Š

šía – **I.** sýr (zejména plátkový); **II.** **když autora někdo fotí, nezbytný proces pro úsměv**

T

taák, nověji **uatauak** – náklad'ák (srov. též **ejiky**)

tady za pomoci ukazováčku – **I.** udání směru; častá odpověď na otázky typu „Kde máš nosánek?“, „Kam půjdeme dělat čvachty-čvachty?“ ap.; **II.** *s ukazováčkem na puse, při krmení* „Prosím si další porci! Nějak to vážne!“ (srov. též **Papam.**)

tajek – **I.** krtek (srov. též **kek**); **II.** novější výraz pro „ptáček“ (srov. **pí-pí**), zdokonalený výraz **pátěk**

tají, též **taje** – čaj (nejoblíbenější nápoj autorův)

tajika – sanitka (dělá **úú-úú**)

tajiko, nověji **tuniko** – sluníčko; **Tajiko titi.** = Sluníčko svítí.; **Tajiko paji.** = „pálí“ (Stojím na přímém slunci!)

taka – taška; ba'oh

taki – taky; nejčastější výraz pro další předmět stejného druhu (př. **Taki auto.** = Toto je další auto. ap.); **Ja tákí!** – autor musí dělat přesně totéž, co právě dělá jeho bratr

Takle ne. – něco není přesně podle představ autora (př. hrníček s čajem byl před něj postaven o 10 cm více doleva ap.)

tam – **I.** tam *místo* (konkrétní místo někdy upřesněno pomocí **Tady tam.**); **II.** sám (autor odmítá nabídnutou pomoc, např. na schodišti ap.)

tao, nověji **etadlo** – letadlo²

tatoa, dříve též **toch-toch-toch** – traktor

Tauat, titit. A puot'? – replika ze známého večerníčku *Bob a Bobek*: „Vstávat a cvičit. – A proč?“

² S roztomile šišlavě vysloveným, ovšem nenapodobitelným „I“

teáte? – „děláte“ = Co děláš? (otázka na aktivitu druhého, př. **Mámo, teáte?** = „Maminko, co to právě děláš?“)

teen, též **teuen** – „telefon“ (mobil); **Neni ao.** = „není haló“ (zrovna nikdo nevolá); nověji **tejeton**

tejda – strejda

tejet, otum, též v obráceném pořadí = „devět, osm“ (terč na šipky, ciferník hodin ap.); **Tejet – otum – tat!** = autor si na odraždle odpočítává start závodu, něco ve smyslu „3 – 2 – 1 – Start!“

tejik – čertík; srov. též **oak**

těu... – „chtěl (bych)“; př. **Těu atí.** = „Chtěl bych se ti posadit na klín.“; **Těu auto.** = „Rád bych, kdybys mi podal toto auto.“ apod.

teuka – včelka

tiko – tričko (nebo podobné oblečení)

tipe – „štípe“ = autor stoupl holýma nohama na trávník

tin – stín

toa – sova; dělá **úúú** *zní asi jako bučení krávy*

tojí – „stojí“, např. auto (**Tojí auto.** = Auto je zaparkované, nejede.)

toku – „trošku“; např. **Toku není.** = Toho čaje už v lahvičce fakt moc nezbyvá!; **Toku. s ukazovákem na dané množství něčeho** = Už je toho jen kapička.; **Toku tají.** = „Dal bych si trošku čaje.“

ton – slon; **Tadi je ton.** = „Na držadle své lžice mám reliéf slona.“

totí – „točí“ (něco se otáčí, př. vrtule, buben pračky ap.; srov. též **atue**)

Totoe? – „Co to je?“ (Právě jsem zaslechl neznámý zvuk nebo ukazuju na něco, co neznám.)

tua – stůl

tuák – tučňák (srov. též **gaga**)

tudat – „sundat“; př. **Tudat tiko.** = „Před koupáním je vhodné sundat tričko.“

tudí – „studí“ (voda ve sprše není akorát ap.)

tuneu – tunel

tút: *ve spojení Auto, tút.* – Právě jsem slyšel auto, které troubilo klaksonem.

tuy-tuy – „čury-čury“; **Uděau tuy-tuy!** – Právě jsem se vyčůral do nočníku! srov. též **uytuau**

Ť

ťau – čau! *pozdrav*

U

uh – „už“; *často ve spojení Uh du.* = „Už jdu.“ (častá reakce na vyzvání typu „Filípku, pojď už.“, „Tak půjdeme, ano?“ apod.)

ua-dua – „raz-dva“ (např. při vykročování do schodů apod.)

uááá *s patričnou drsností v hlase* – lev; též dinosaurus na dvou nohou; rovněž způsob, jak maminku probudit zašeptáním do ouška; srov. též **dijou**

uabje – hrábě

uak – **I.** rak; **II.** vlak (**uatěk zdrob.**)

uakujík – vrtulník (i dron)

uaoka – lanovka

uatík – hltík (v hrníčku ještě zbylo trošku čaje)

uby – zuby; **Páko, uby!** = „Brácho, pojď si také vyčistit zoubky!“

ue – „řve“, např. **diout'** (dinouš)

ueň – oheň (v krbu, táborák ap.)

Uika – novější označení Lucinky z Kuksu (srov. **Houka**); nejnověji **Ukinka**

uka – ruka, *mn. č. ute* – ruce

uo – ucho, ouško

uota – vosa

upajek – župánek

upaka, někdy **opaka** – lopatka (na písek); **Ejiky upaka.** = zahradní rýček, větší lopatka ap.

uytuau – „vyčůral“; **Uytuau!** = Právě se mi podařilo zaplnit nočník!; srov. též **tuy-tuy**

V

va-va – „kvak-kvak“ (žába)

voda, též **uta** – voda; vodstvo vůbec; **Uta tetě.** = sprcha, kašna, řeka, ...; **Uta tika.** = „stříká“ (maminka /teta má v rukou zahradní hadici); **Uta tudi, pokame.** = „Ze sprchy zatím teče studená voda, počkáme chvíli, než se oteplí.“; **Etetě uta.** = pravidelná odstavka teplé vody v Karviné

Y

yobiu – „vyrobil“; **Yobiu kaku.** = „Je to tam!“

ypikau – „vyspinkal“; **Pijek ypickau.** = „Tak jsem už vyspinkaný, prosím vyndat z postýlky.“ též **Těm uypinkanej.**

ypity, též **ypiu** – „Na, tady máš lahvičku – už v ní žádný čaj není.“

yputa: *ve spojení* **Yputa pakka. Neni pádo.** – „Pračka už je vypnutá, prádlo už v ní není.“ (pračka má otevřená dvířka); **Pakka ede.** – Právě se pere.